

Olsztyn, dnia 22 sierpnia 2014 r.

PS-IV.431.1.6.2014.EP2

**Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Olsztynie**

**Al. Marsz. J. Piłsudskiego 61a
10-449 Olsztyn**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olsztynie w dniach: 01-04, 08-17 i 21-25 kwietnia 2014 r.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolą objęto okres od 01 stycznia 2013 r. do dnia 25 kwietnia 2014 r.

W dacie kontroli oraz w całym okresie podlegającym kontroli funkcję dyrektora jednostki pełniła p. Elżbieta Bronakowska.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez dyrektora w dniu 28 lipca 2014 r. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkom wykazały, że Gmina Olsztyn realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Spośród zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie realizował zadanie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3 dotyczące organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, pkt 5 – prowadzenia i rozwoju infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pkt 6 - realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Ustalono, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie realizował zadania powiatu (miasta na prawach powiatu) zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej.

Spośród zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat MOPS w Olsztynie realizował zadanie, o którym mowa w art. 20 pkt 2 dotyczące prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w art. 20 pkt 3 – dot. realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że dyrektor MOPS, jego zastępców, kierownicy jednostek podległych, spełniają wymogi kwalifikacyjne stawiane osobom kierującym jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej na podstawie art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPS są zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

Ustalono ponadto, że kwalifikacje osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna są zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1050 ze zm.).

Pozostali pracownicy merytoryczni zatrudnieni w jednostce przez dyrektora MOPS posiadają kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w ww. rozporządzeniu.

Odnosząc się do norm zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców, należy stwierdzić, że jednostka kontrolowana spełnia wymóg w tym zakresie.

Zgodnie z wymogiem ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie przedkładał w okresie objętym kontrolą, Radzie Miasta sprawozdanie z jego działalności oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w ramach realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17, 18 i art. 19 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc i tych, którym odmówiono przyznania pomocy. Na tej podstawie ustalono, że wnioski o udzielenie pomocy poza 1 przypadkiem, rozpatrywane były w terminie zgodnym z kodeksem postępowania administracyjnego, a rozstrzygnięcia były zasadne. Wywiady środowiskowe poza 1 przypadkiem, przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. (Dz. U. poz. 712). Nie budziła zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji spraw dotyczących przyznania zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków celowych przyznanych dla cudzoziemców, zasiłków celowych przyznanych w wyniku zdarzenia losowego, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków celowych zwrotnych oraz pomocy udzielonej w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakresie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowanych w ramach zadań zleconych gminie, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W toku kontroli udzielono instruktażu dyrektorowi jednostki w zakresie zmiany uchwały dot. ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, z

uwagi na nieprawidłowe zapisy w załączniku do ww. uchwały, które zostały opisane w protokole z kontroli str.16.

Na podstawie analizy dokumentacji w sprawie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w rodzinnych domach pomocy nie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono natomiast w 2 przypadkach nieprawidłowość polegającą na braku kontroli rodzinnych domów pomocy raz na pół roku zgodnie z wymogiem § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. poz. 719), w 1 przypadku przekroczono ten termin.

W dokumentacji spraw dotyczących kierowania do dziennego domu pomocy nieprawidłowości nie stwierdzono.

W przedmiocie kierowania oraz ustalenia i zmiany odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości:

- w 1 przypadku przekroczenie terminu załatwienia sprawy (art. 35 Kpa) oraz brak powiadomienia strony o przedłużeniu terminu rozpatrzenia sprawy stosownie do art. 36 § 1 Kpa,
- w 2 przypadkach osoby skierowano do DPS niezgodnie z typem domu.

W przypadku kierowania do Schroniska dla Bezdomnych w Olsztynie oraz ustalania odpłatności za pobyt w Schronisku, w 3 przypadkach stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ustalaniu przez Ośrodek opłat za pobyt w Schronisku dla osób, których dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekraczał kryterium dochodowego.

W toku kontroli udzielono instruktażu dyrektorowi jednostki w zakresie zmiany uchwały dotyczącej szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia (załącznik nr 3 do Uchwały Nr VIII/283/11), z uwagi na zapisy o ponoszeniu odpłatności przez osoby tam zamieszkujące.

W przedmiocie kierowania do środowiskowego domu samopomocy oraz ustalania odpłatności za usługi świadczone w ŚDS stwierdzono w 2 przypadkach nieprawidłowość polegającą na wydaniu przez MOPS decyzji kierujących do ŚDS od daty poprzedzającej dzień wydania tej decyzji (decyzje wydane w dniu 23.01.2013 r., a osoby skierowane od 01.01.2013 r.).

Na podstawie analizy dokumentacji w sprawie kierowania i ustalania odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych stwierdzono nieprawidłowości:

- w 1 przypadku przekroczenie terminu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego stosownie do wymogu § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowych,
- w 2 przypadkach (1 środowisko) nieprawidłowo ustalony dochód strony,
- w 5 przypadkach (3 środowiska) decyzje administracyjne kierujące i ustalające odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych wydane zostały po upływie dnia wskazanego w decyzji jako rozpoczęcie realizacji świadczenia, tj. przyznawały pobyt w mieszkaniach chronionych wstecznie.

W toku kontroli udzielono instruktażu dyrektorowi jednostki w zakresie zmiany uchwały dot. szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych z uwagi na nieprawidłowe zapisy w ww. uchwale, które zostały opisane w protokole z kontroli str. 35.

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd realizowane było przez MOPS prawidłowo.

W zakresie spraw dotyczących zwrotu nienależnie pobranych świadczeń nie stwierdzono nieprawidłowości.

Analiza spraw dot. przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki wykazała nieprawidłowości:

- w 1 przypadku brak decyzji uchylającej lub zawieszającej przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki,
- w 1 przypadku brak wyjaśnienia sprawy dot. dalszego przyznania pomocy na kontynuowanie nauki zgodnie z wymogiem art. 7, art. 77 Kpa.

Dokumentacja spraw dot. przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej była prawidłowa.

W zakresie spraw dotyczących umieszczania osób w domach pomocy społecznej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na podstawie kontroli dokumentacji spraw zakończonych wydaniem decyzji negatywnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości jest dyrektor jednostki. W związku z powyższym działając w oparciu o art. 128 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze

zm.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację, następujących zaleceń:

1. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminach wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2012 r. poz. 712).
2. Przeprowadzać kontrolę rodzinnych domów pomocy raz na pół roku zgodnie z wymogiem § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. poz. 719).
3. Przestrzegać zasady, aby osoby wymagające całodobowej opieki kierować do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu, zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.).
4. W przypadku osób/rodzin skierowanych do ośrodka wsparcia, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego (osoby samotnie gospodarujące lub dochód na osobę w rodzinie), nie naliczać opłat stosownie do wymogu art. 97 ust. 1 ww. ustawy.
5. Ustalać dochód osoby/rodziny zgodnie z art. 8 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy społecznej.
6. Przestrzegać zasady, by przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej następowało nie wcześniej niż od dnia wydania decyzji administracyjnej.
7. W postępowaniu administracyjnym stosować art. 7 i art. 77 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 267 ze zm.).
8. Przestrzegać terminów załatwiania spraw stosownie do przepisów wynikających z art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego, o każdym przypadku niezakończania sprawy w terminie zawiadamiać strony, podając przyczynę zwłoki, i wskazywać nowy termin załatwienia sprawy stosownie do art. 36 Kpa.
9. Decyzję administracyjną realizować zgodnie z zawartym w niej rozstrzygnięciem. W przypadku, gdy zaistnieje okoliczność z art. 89 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej tj. gdy przeciwko osobie usamodzielnianej wszczęto postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, należy zawiesić postępowanie.
10. Na bieżąco stosować zasady wynikające z instruktażu udzielonego w toku kontroli, dostosować zapisy w uchwałach do obowiązujących przepisów prawa.

Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w toku kontroli były na bieżąco omawiane z dyrektorem MOPS, zastępcami dyrektora, kierownikiem działu pomocy środowiskowej, kierownikiem działu świadczeń socjalnych, kierownikiem działu

pomocy instytucjonalnej i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w terminie 30 dni podmiot kontrolowany jest zobowiązany do powiadomienia o sposobie wykorzystania uwag i realizacji zaleceń, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji zaleceń.

Jednocześnie informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje jednostce kontrolowanej prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i zaleceń zawartych w tym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

GLÓWNY SPECJALISTA

Ewa Puzio